

Kendt viden løfter poltens produktivitet

Gunner Sørensen, SEGES Innovation

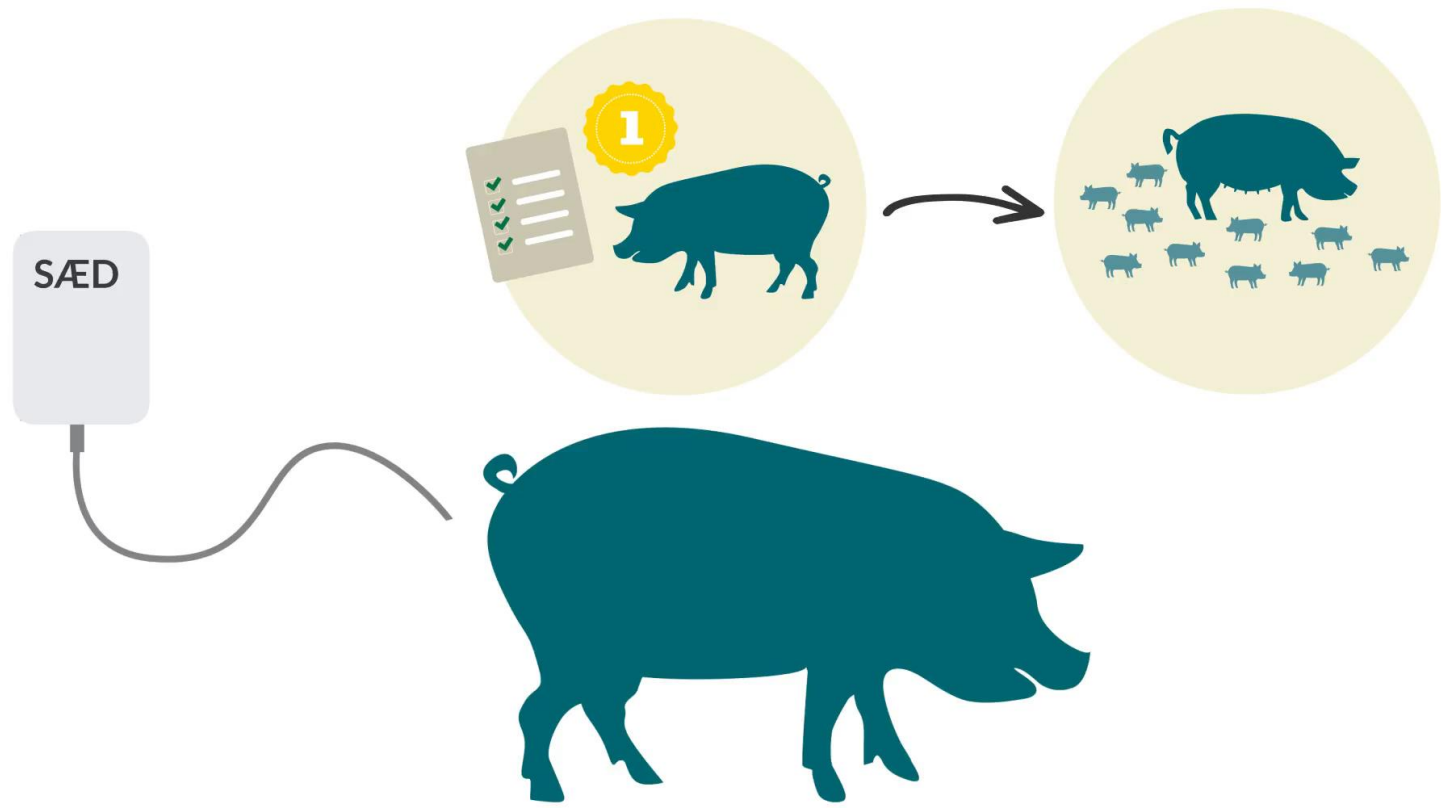
25. oktober 2023

STØTTET AF
Svineafgiftsfonden

SEGES
INNOVATION

Udfordring for LY- søerne

1. Foderudnyttelse, tilvækst og kødprocent forbedres via avl
2. Polte er ikke slagtegrise, derfor skal de fodres anderledes
3. Fedt på kroppen er vigtigt – både for kønshormonerne og som buffer for soen
4. Det kan lade sig gøre - med fokus på poltene
<https://kurser.seges.dk/ng/public/webshop/#/publicwebshop/product/598>

Foder, foderstrategi og gennemtænkt management er de tre værktøjer, som styrer alder, vægt og rygspæktykkelse ved løbning.

Når disse ting er på plads, har du skabt et godt grundlag for, at dine polte får et langt og produktivt soliv.

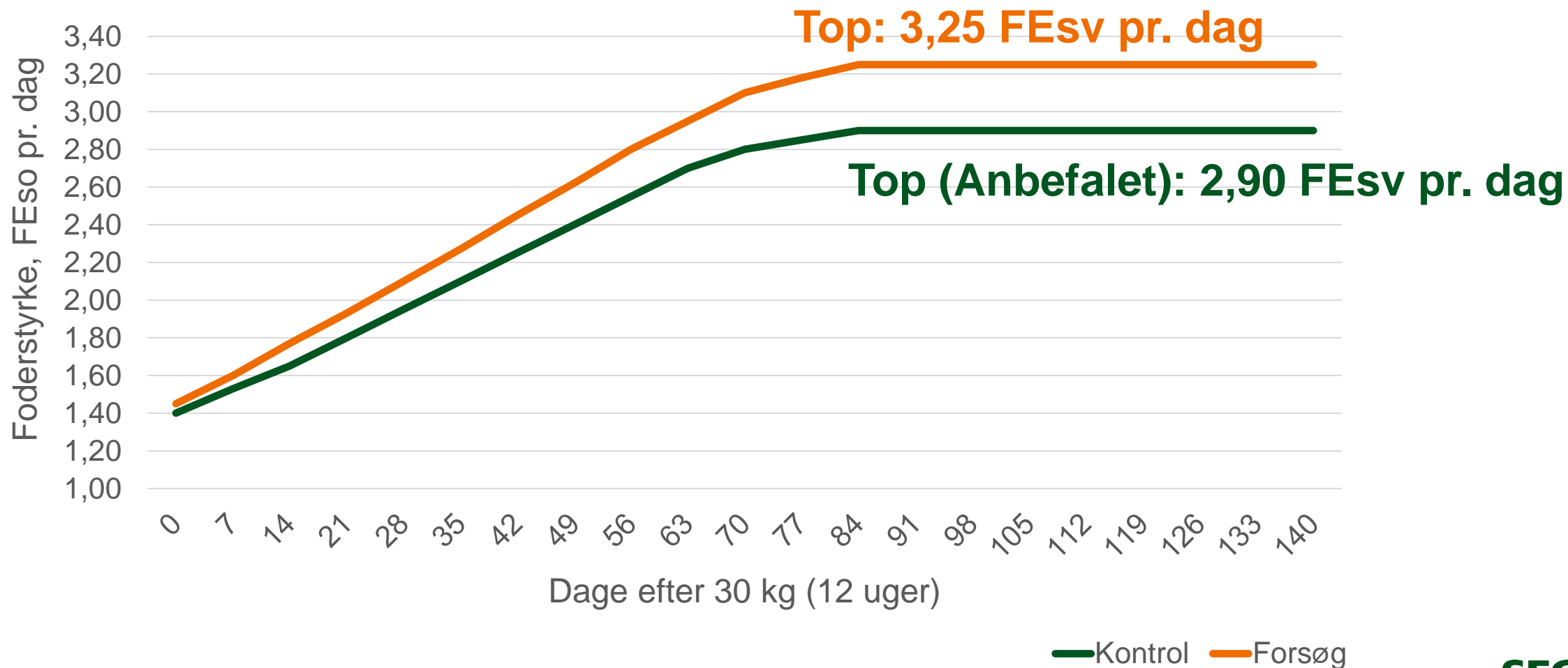
Foderstyrke til polte

STØTTET AF
Svineafgiftsfonden

SEGES
INNOVATION

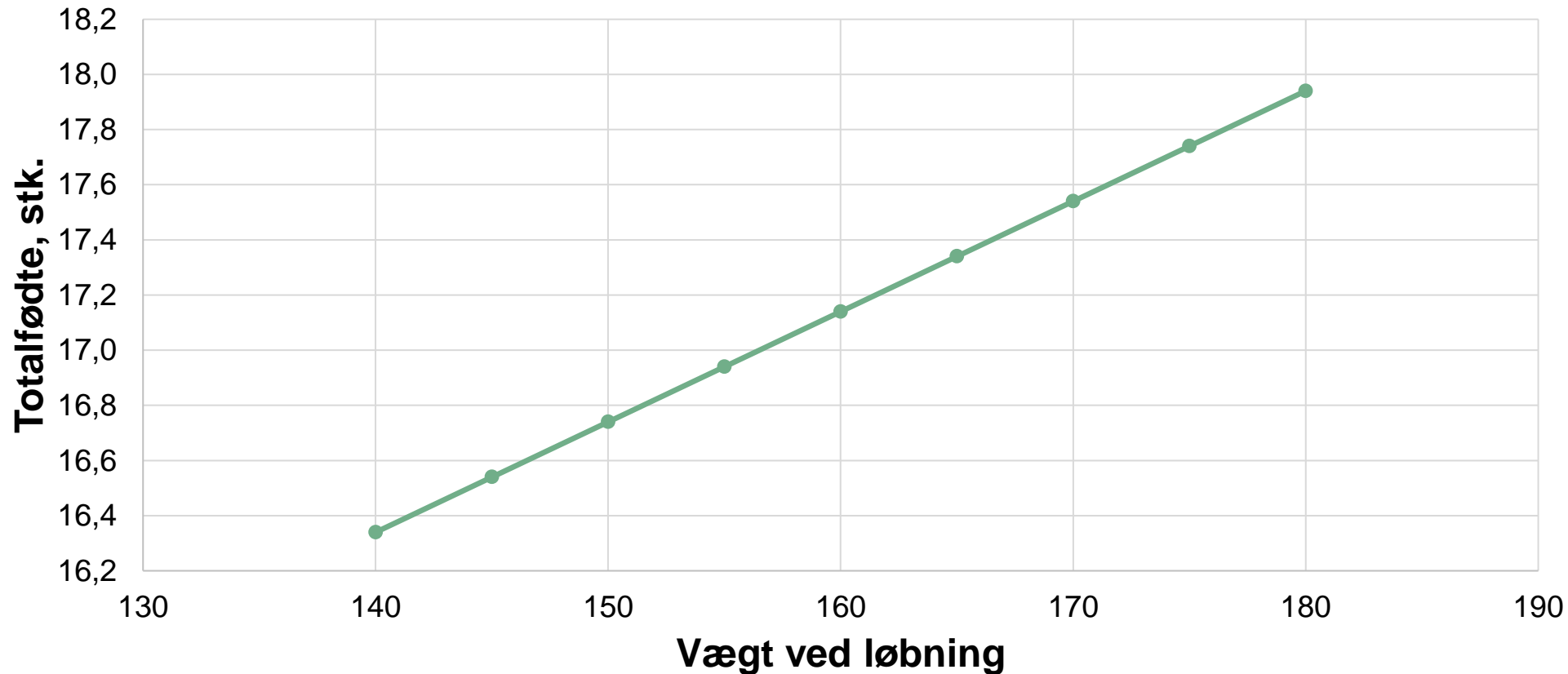
Effekt af poltenes fodring under opvæksten

- gennemført i to sohold

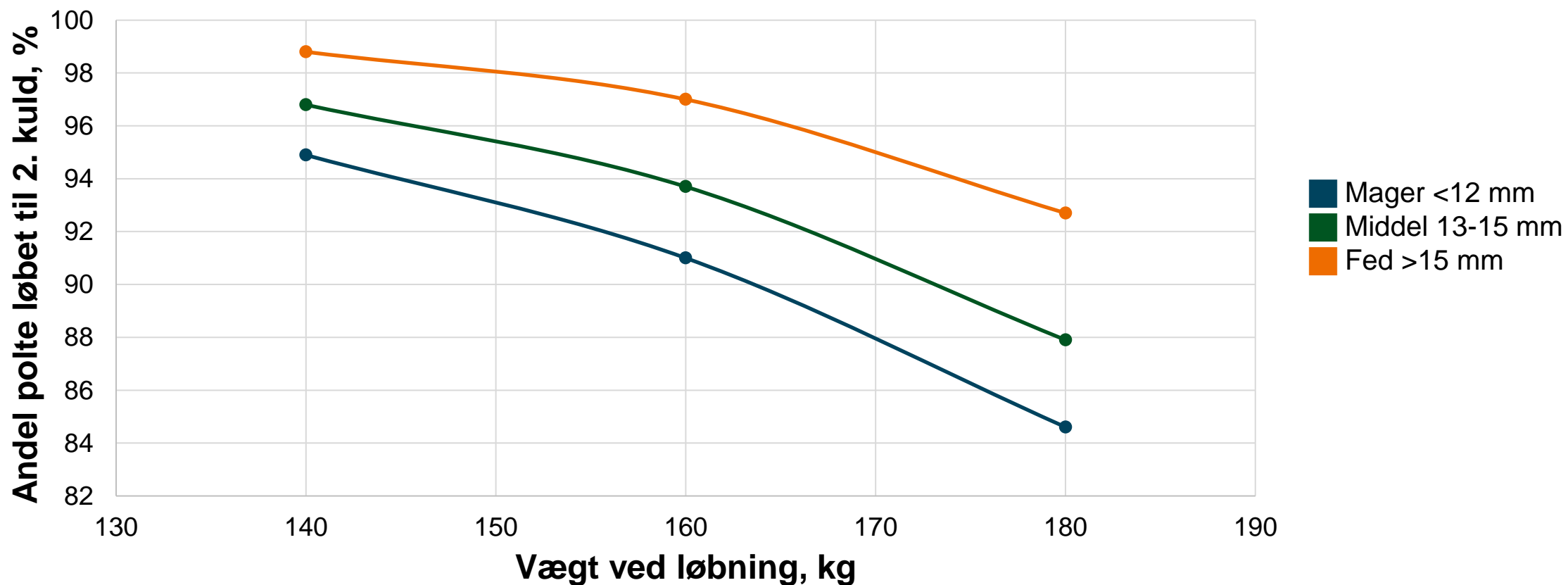
Et kig på tværs af to besætninger

+0,4 totalfødte pr. 10 kg ekstra vægt ved løbning

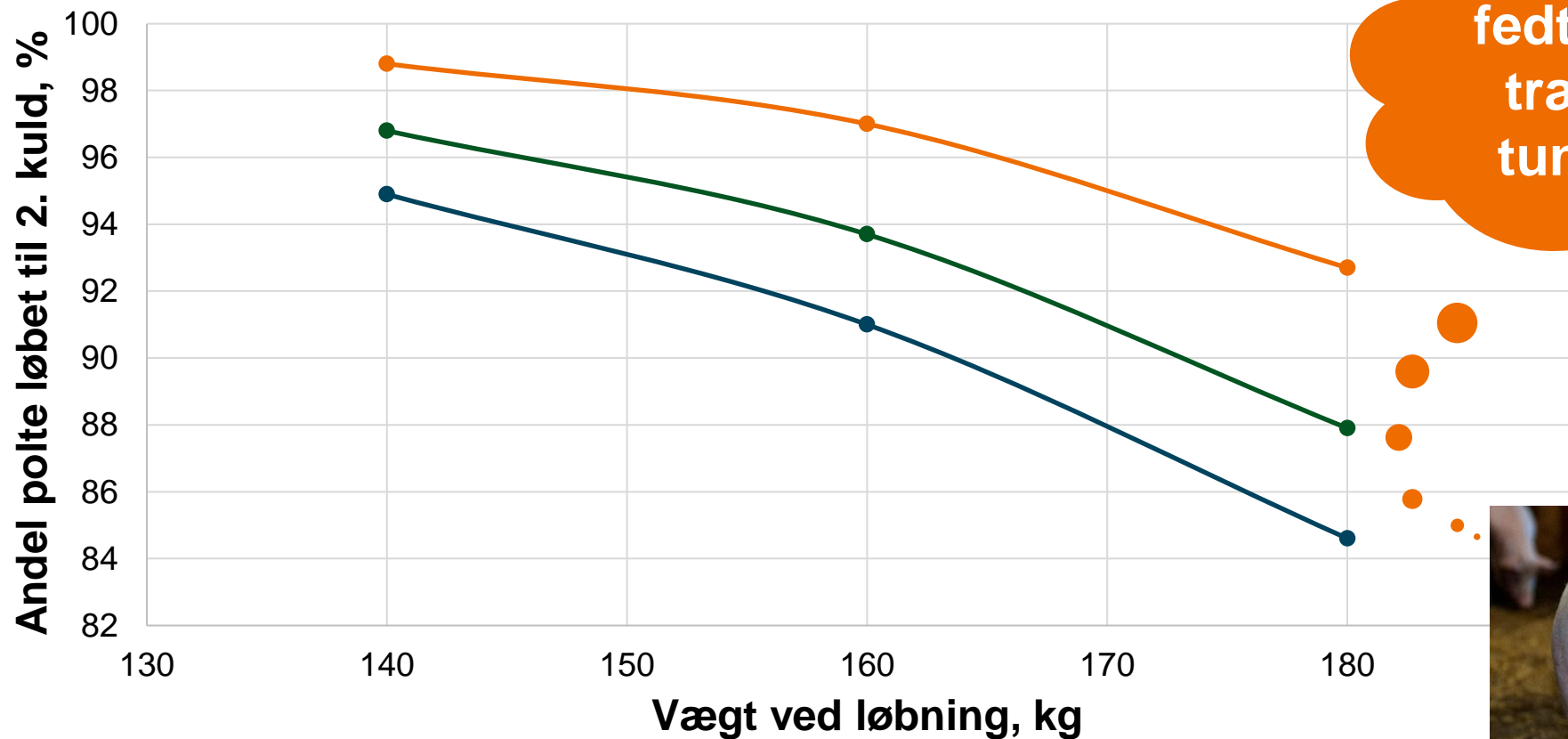
Sammenhæng mellem vægt ved løbning og "Holdbarhed"

Ved forskelligt huld

Sammenhæng mellem vægt ved løbning og "Holdbarhed"

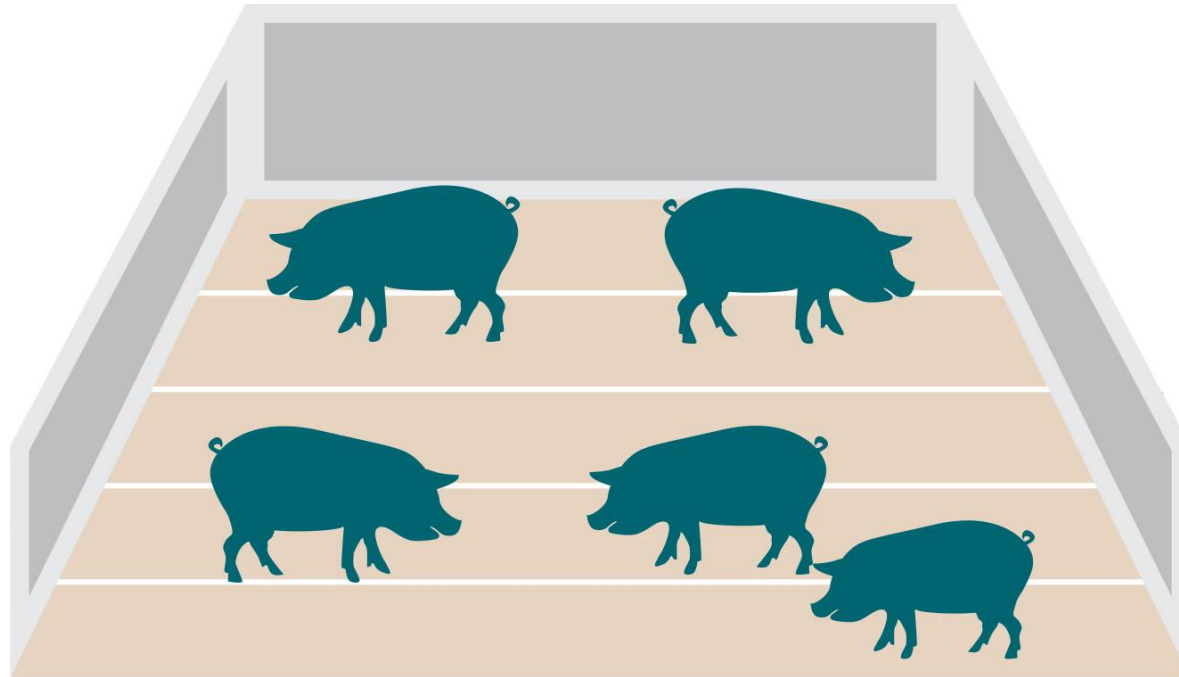
Ved forskelligt huld

Livet som so er fedt, men det er træls at være tung samtidig

Pasning af polte

Pasning – fodring og opstaldning

- Fodres restriktivt på gulv eller langkrybbe – plads til alle ved krybben
- Fokus på indhold af mineraler, protein/aminosyrer og energi
- Gode lys- og pladsforhold (m² pr. dyr)
 - 8-15 polte pr. sti
 - Mindre stier til rådighed, så du kan sortere poltene efter størrelse, brunst mv.

God pasning giver ensartede polte

Alderen må svinge 7-14 dage på poltene i samme sti

- Fokus på spredning i vægt (maks. 10 kg mellem største og mindste polt i stien)

Kig efter både de store og små polte i stien ved snitvægt på 100 kg

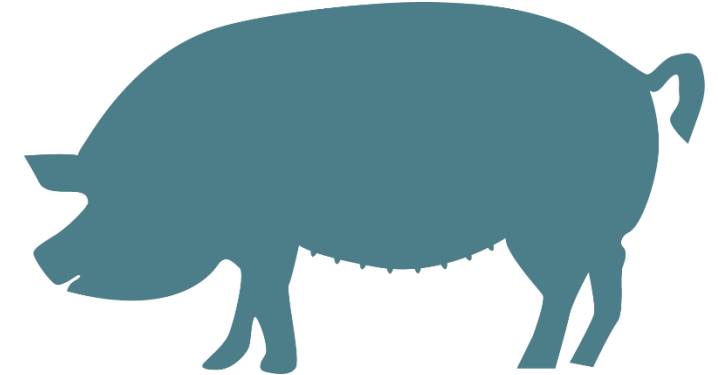
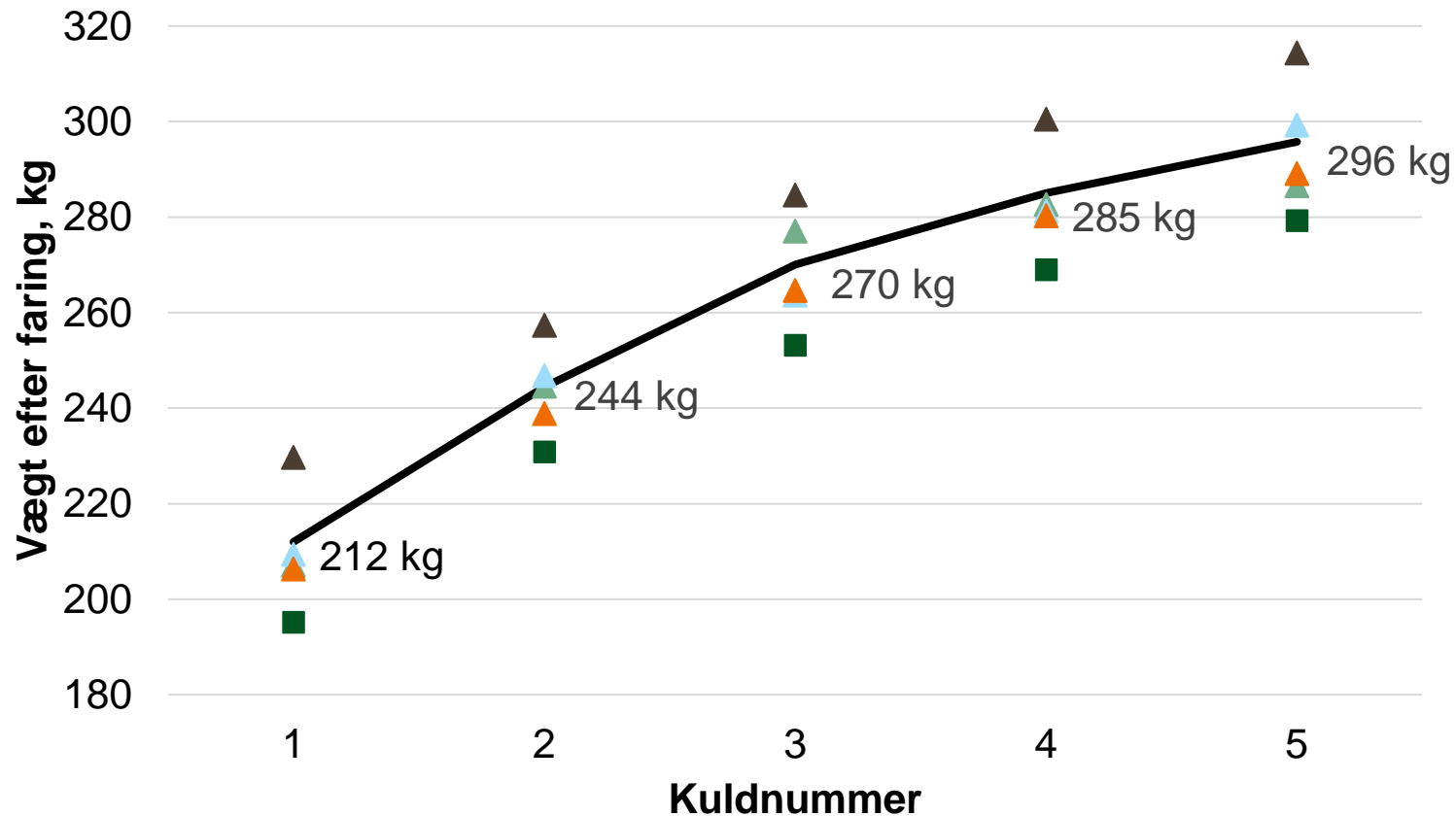
- Små polte tages ud og fodres ad lib med lavt lysinniveau (drægtighedsblanding)
- Store polte flyttes frem til foregående hold – specielt fokus, hvis du har søerne i gruppefodrede systemer
- ”Dårlige” dyr slagtes

Variation i poltenes vægt genfindes i
variation i søernes vægt

Fokus på muskeltilvækst

Mulighederne for at styre og begrænse søernes vægt

Flushing: Hvordan gribes det an?

STØTTET AF
Svineafgiftsfonden

SEGES
INNOVATION

Brunst hos polte

Step 1: Flytning af polte fra vante omgivelser til løbestald

⇒ Positiv stress

Step 2: Intensiv ornekontakt

⇒ Positiv stress

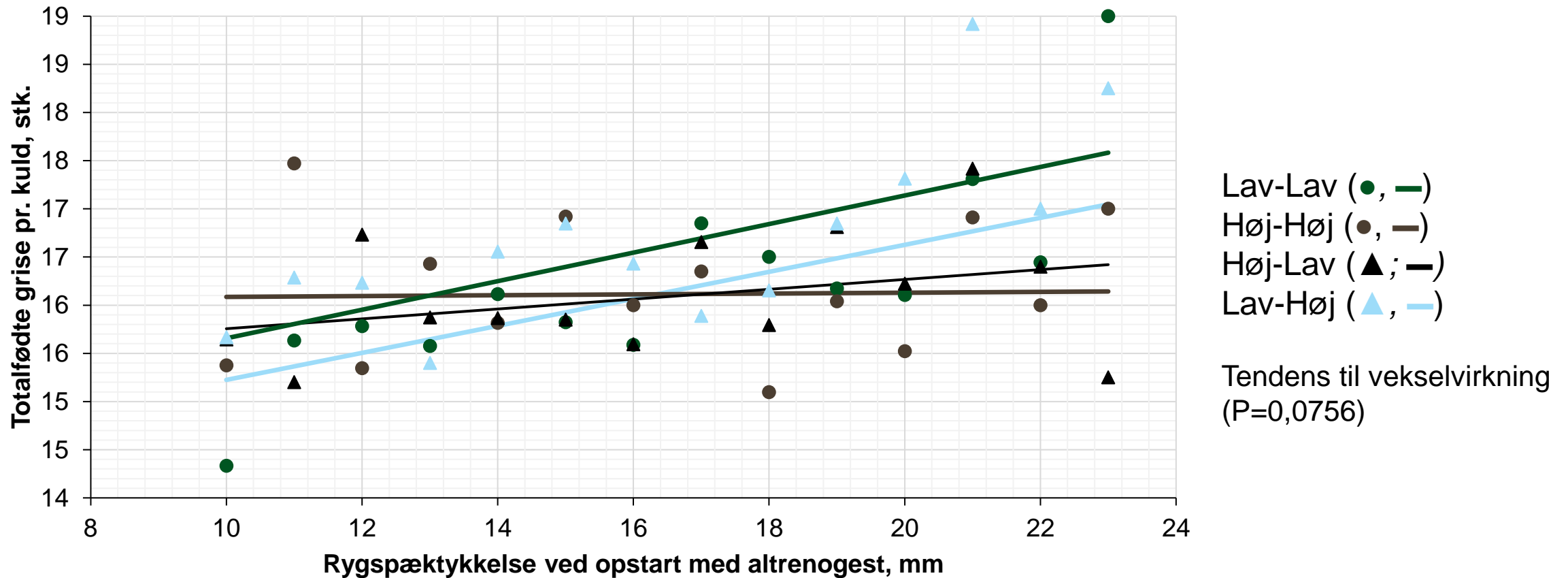
⇒ Finde første brunst

⇒ Kende tidspunkt for anden brunst +/-

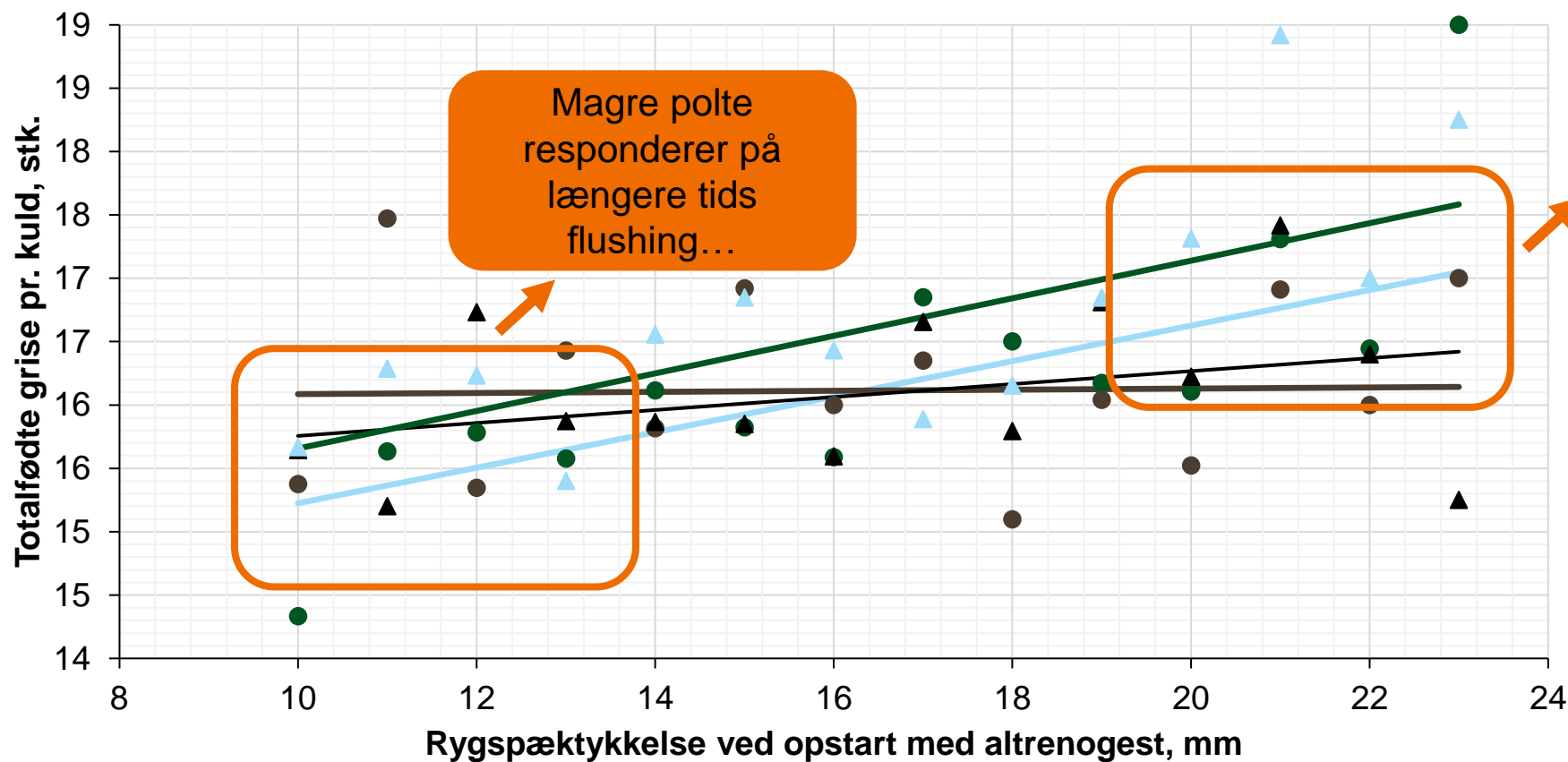
⇒ Flushing kan planlægges

⇒ Flushing er højere foderstyrke før løbning

Flushing - effekten afhænger af poltens rygspæktykkelse

Flushing – praktisk vejledning

Valg af foderblandinger til polte

STØTTET AF
Svineafgiftsfonden

SEGES
INNOVATION

Foder – mineraler, protein og energi

- Polte skal ikke fodres til optimal vækst
 - Mindre protein/lysin pr. FEsv øger foderforbrug pr. kg tilvækst (+ fedttilvækst)
 - Calcium og fosfor optimeres pr. FEsv i foderet (++)sikkerhedsmargin)
 - Der bruges 300 % fytasedosis (billigste foder)

Calcium og fosfor til polte

Foderudnyttelsen har stor indflydelse på behovet pr. FEsv

Vigtig: Uanset om der er 3,5 eller 6,0 g ford. lysin pr. FEsv er der mindst 14 % sikkerhedsmargin på Ca og P i normsættet (sikkerhedsmargin stiger med faldende lysin)

- Polte vil have et højere foderniveau (14 % sikkerhedsmargin) og dermed et højere behov for Ca og P pr. kg tilvækst

Der bruges 300 % fytasedosis (billigste foder)

- Der regnes med 60 % fordøjelighed af både calcium og fosfor (i forsøg oftest ↑)

D₃-vitamin til polte – nye resultater

- D₃-vitamin spiller en rolle i omsætningen af calcium og fosfor
- Følgende niveauer gav **INGEN** forskelle i knoglestyrke eller mineralindhold i knogler ved forskellige indhold af **calcium** i foderet
 - 800 i.e. vitamin D₃ pr. FEso ✓
 - 1869 i.e. vitamin D₃ pr. FEso ✓
 - 1869 i.e. 25-hydroxyvitamin D₃ pr. FEso ✓
- D₃-vitamin status i plasma er let påvirkelig af specielt kilde, men også niveau

Calcium i foder til polte – nye resultater

- **Undgå overindhold af calcium i foderet**
 - Reducerer fosforudnyttelsen og giver faretruende lavt fosforindhold i urin
 - Halthed ↗⇒
 - Kan også have en negativ effekt på optagelsen af mikromineraler ²⁺

Calcium i foder til polte – nye resultater

- **Undgå overindhold af calcium i foderet**
 - Reducerer fosforudnyttelsen og giver faretruende lavt fosforindhold i urin
 - Halthed og ømme ben ↗⇒
 - Kan også have en negativ effekt på optagelsen af mikromineraler ²⁺
- **Årsag til, at nogen ser en effekt af at give ekstra monocalciumfosfat til polte**

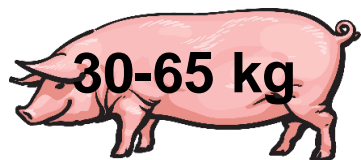
Hvad sker der ved at underforsyne med protein ?

- Tilvæksten falder og fedtindholdet stiger
- Poltene kan udvise uønsket adfærd
- Lad os lige høre, hvad Per Tybirk siger til det?

Normer til polte

Næringsstoffer pr. FEsv/FEso

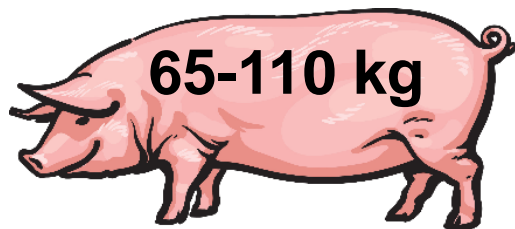
Ford. lysin: 7,7 g

Ford. protein: 118 g

Ford. fosfor: 3,0 g

Calcium: 7,0-8,0 g*

D₃-vitamin: 800 I.U.

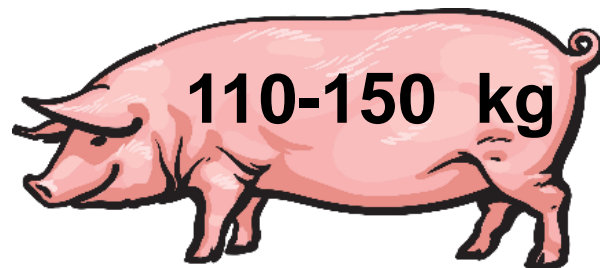
Ford. lysin: 5,0 g

Ford. protein: 95 g

Ford. fosfor: 2,3 g

Calcium: 6,4-7,4 g*

D₃-vitamin: 800 I.U.

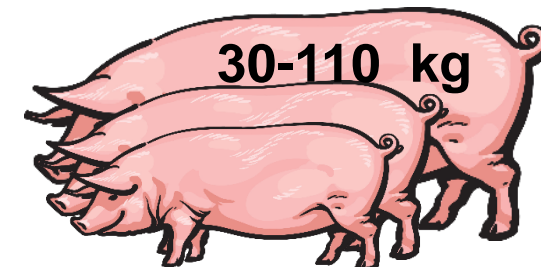
Ford. lysin: 4,0 g

Ford. protein: 90 g

Ford. fosfor: 2,0 g

Calcium: 6,0-7,0 g*

D₃-vitamin: 800 I.U.

Ford. lysin: 6,0 g

Ford. protein: 100 g

Ford. fosfor: 2,5 g

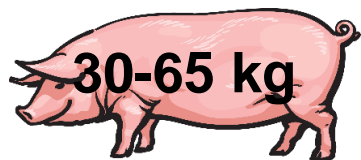
Calcium: 6,4-7,4 g*

D₃-vitamin: 800 I.U.

* Calcium skal tilpasses det aktuelle niveau af tilsat fytase i intervallet 0-400 %

Normer til polte

Næringsstoffer pr. FEsv/FEso

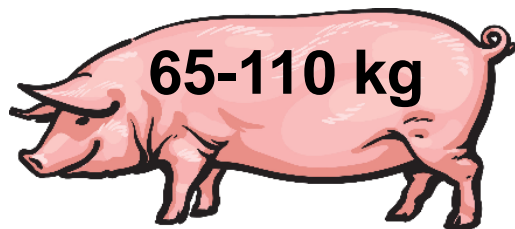
Ford. lysin: 7,7 g

Ford. protein: 118 g

Ford. fosfor: 3,0 g

Calcium: 7,0-8,0 g*

D₃-vitamin: 800 I.U.

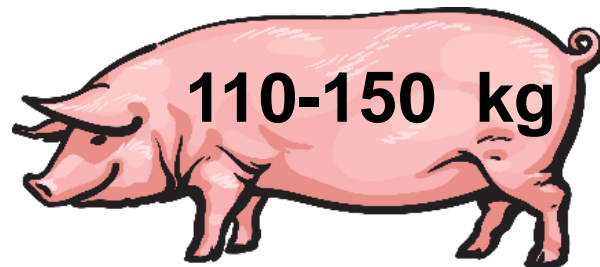
Ford. lysin: 5,0 g

Ford. protein: 95 g

Ford. fosfor: 2,3 g

Calcium: 6,4-7,4 g*

D₃-vitamin: 800 I.U.

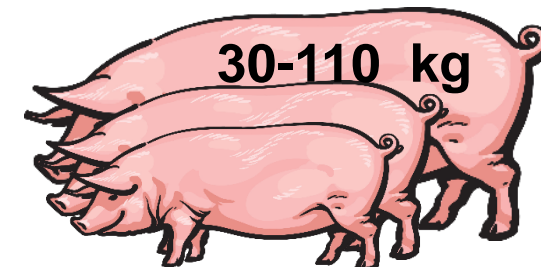
Ford. lysin: 4,0 g

Ford. protein: 90 g

Ford. fosfor: 2,0 g

Calcium: 6,0-7,0 g*

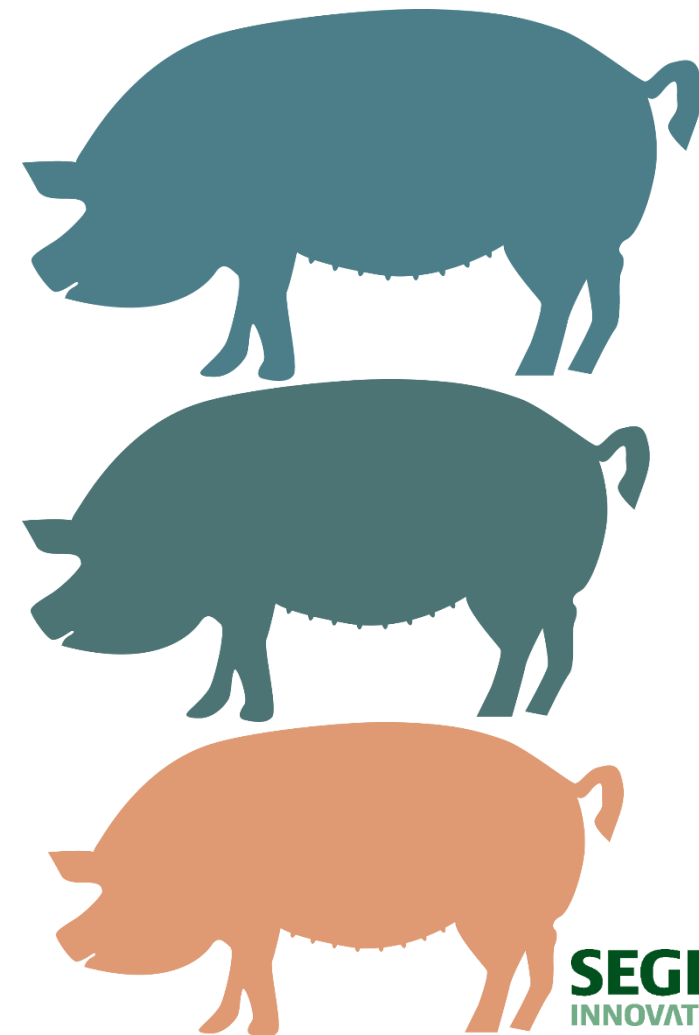
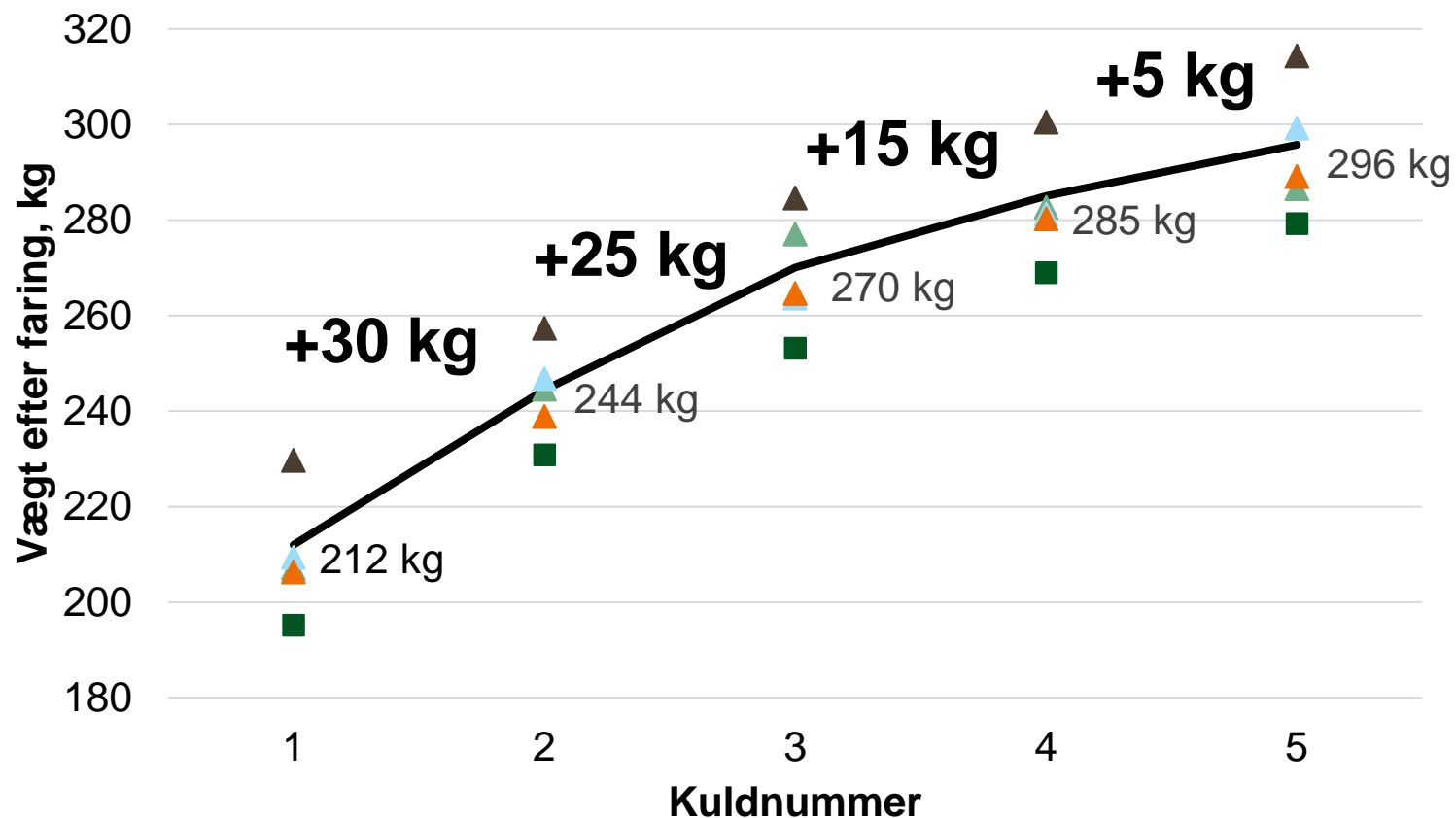
D₃-vitamin: 800 I.U.

Pas på

* Calcium skal tilpasses det aktuelle niveau af tilsat fytase i intervallet 0-400 %

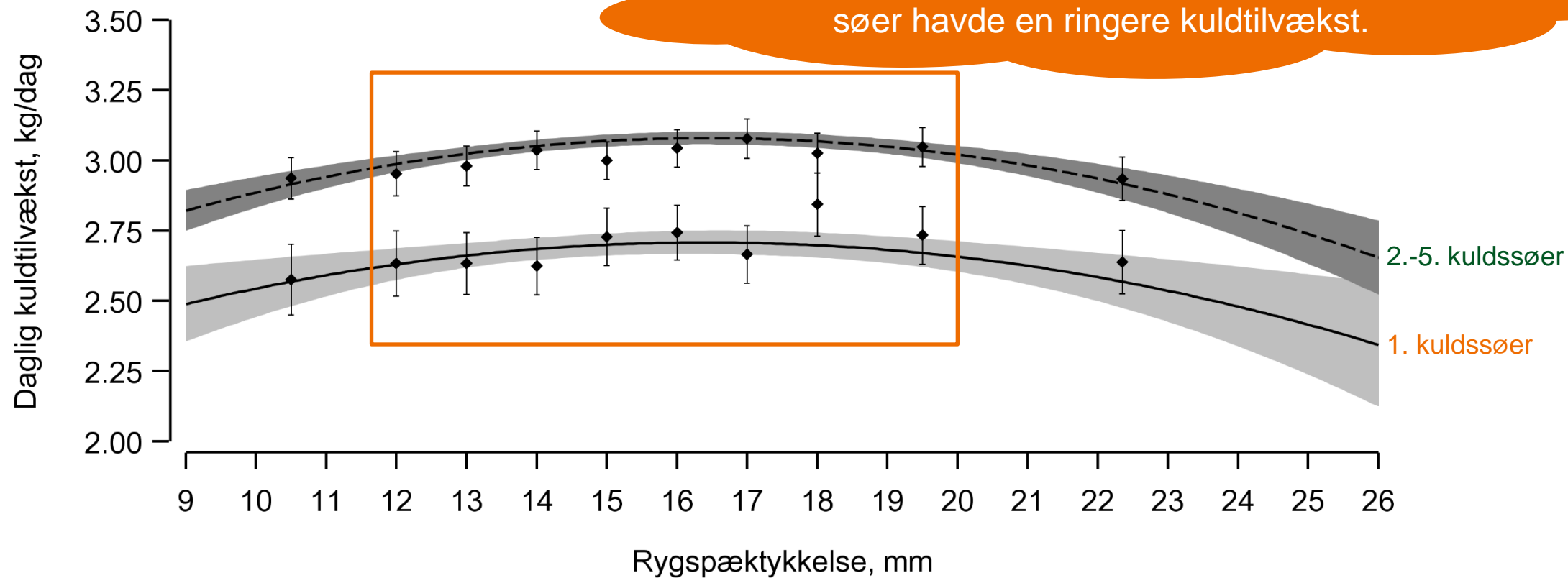
Overforsyning med protein/aminosyrer til den drægtige so er også problematisk

Gennemsnitlig daglig kuldtilvækst

Set i forhold til søernes rygspæktykkelse efter faring

Fra 12-20 mm lå kuldtilvæksten på 2,6 og 3,0 kg for hhv. 1. og 2.-5. kuldssøer. De magre og fede søer havde en ringere kuldtilvækst.

Praksis – sat på spidsen

Here at Volsgaard Avl & Opformering, we focus on breeding in Landraces and Duroc, distributed across two properties.

Løsningen på udfordringen

1. Foderudnyttelse, tilvækst og kødprocent forbedres via avl
 - *Ændringer i avlsmål vil slå igennem*

Løsningen på udfordringen

1. Polte er ikke slagtegrise, derfor skal de fodres anderledes
 - *Proteinforsyning efter ca. 65 kg og foderstyrken er dit styringsværktøj*
 - *Du skal ikke overforsyne med calcium – kan give haltheder og ømme ben*
 - *Gennemgå dine polte ved ca. 100 kg og sortér dem*
 - *God plads til poltene og lav mindre stier*
 - *Store polte bliver til store søer og ofte dårligere holdbarhed*

Løsningen på udfordringen

1. Fedt på kroppen er vigtigt – både for kønshormoner og som buffer for soen
 - *Ensartede polte – alder og vægt*
 - *13-15 mm rygspæktykkelse ved løbning og 31-34 uger gamle*
 - *Proteinforsyning efter ca. 65 kg og foderstyrken er dit styringsværktøj*

Løsningen på udfordringen

1. Det kan lade sig gøre - med fokus på poltene
- <https://kurser.seges.dk/ng/public/webshop/#/publicwebshop/product/598>

Spørgsmål?

SEGES
INNOVATION